

Policratici Contenta

Johannes <von Salisbury, Bischof>

Parrhisius, 1513

C. xxv. Que via fidelissima sit ad seq[ue]ndu[m] q[uo]d epicurei
appetu[n]t vel pollice[n]tur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70332](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70332)

dendum esse his qui volunt ad dulces lamine complexus & fatale regnum italie/quasi quandam arcem beatitudinis peruenire. Constat enim apud eos qui mentem diligentius perscrutantur auctorum/maronem gemine doctrine vires declarasse: dum vanitate figmenti poetici/philosophice veritatis iuoluit archana. Licet autem de prima corruptione specialiter dictum sit: potest & de singulis manifesta ratione monstrari: quia natura hominis ab adolescentia sua prona est ad malum: vt ex quo libero licet depresso ceperit vti arbitrio p se cadat sponte in culpam/& inde merito suo preceps plabatur in penam. Erigi tamen neq̄ potest ad bonum nisi gratia dei supponat manum suam. Lata est ergo epicureorū via:& haud dubiam ducit ad mortem/per spicula tamen: per errores: per amaritudines:& per omnimodas vanitates/vt letū & quietum vite statum tranquille in ea nullū inueniat: vel ad illum tandem/ea ducente pueniat. Nā vt vera beatitudo possideatur: non vanis sed veris insistendū est bonis. Vana enim/cultorem suū pturbant in tenebras exteriores: ad fletum oculorū/stridorem dentiū:tinitū auriū: & varias pressuras & penas inferorum: apud quos nullus ordo sed sempiternus horror inhabitat.

¶ Que via fidelissima sit ad sequendum quod epicurei appetūt vel pollicentur.

Capitulum. XXV.

Sentētie tamen non stuo calūniā que beatitudinem esse diffinit letū semper & quietū trāquille vite statū: sed interpretatione sinistra & vitiosa executione arbitrator ifamatam. A deo quidē vt cum epicurei sint pluri. i. i. vani sectatores voluptatis/nomē hoc pauci profiteātur. Erubescūt enī dici q̄ sunt:& ppriam turpitudinē occultare nituntur noie alieno: dū non boni tam esse cupiūt q̄ videri. Si vero diffinitioni fidelis detur iterpres/& sentētie cōmod⁹ executor/qui inanū apponat ori. i. qui facit q̄ loquitur: nihil verius aut recti⁹ ap̄d stoicū & peripatheticū eē cōuincēs q̄s ad te iocūdo gradis vie cōpendio cū p̄ceperis introducā. Ne tamen vllā eo quo epicurei diffinitio tendit viā putes: eā tibi in calce libri quasi in fine vie conabor aperire. Est aut̄ ardua & arta: plana tñ & recta diligētib⁹ deū: q̄ ducēte: docēte & subuehēte: nō offēdit q̄s ad lapidem pedē suū. Ip̄e nāq̄ lapis offensionis & petra scādali: gradientes ī se quos accipit erigit & corroborat: vt hūiliati in se/in eo gloriāntes: audacter & libere p̄conenē: quia omnia in eo possumus qui nos confortat. Via siquidem hec virtus est duobus

Ad philip. iij.

sum de ligno sciētie p̄tēdit. Sed q̄s cito auellet ramū/cū vel ipsam arborē. i. quid fieri oporteat p̄pauci nouerūt. Nūquid ram⁹ facile innotescet: vbi p̄e multitudine desipientiū & male agentiū ipsa arbor oculis? Hoc ip̄m forte sensit & maro q̄ licet veritatis esset ignar⁹: & in tenebris gentiū ambularet: ad elysios cāpos feliciū/ & cari genitoris cōspectū enea admittēdū esse non credidit: nisi docēte sybilla que q̄si siosbole cōsiliū iouis vel sapia dei interp̄taf: ramū hūc p̄serpine que p̄serpentē & erigētē se a vitii vitā innuit cōsecraret. Ait ergo. Accipe q̄ peragēda p̄us latet arbore opaca. Aureus & foliis & lento vimine ramus. Iu noni inferne dict⁹ sacer: hūc tegit oīs Luc⁹/ & obscuris claudūt cōuallib⁹ vmbre. Sed nō ante dat telluris operta subire Auri: comos q̄ quis decerpfit ab arbore fet⁹ Hic sibi pulchra suū ferri p̄serpina mun⁹ instituit. Primo auulso nō deficit alter/aureus. et simili frōdescit virga metallo. ¶ Plane qd penarū lateat in terrenis. vel qd in his possit mereri: solus agnoscit q̄ de arbore sciētie ramū bone opationis auellit: eoq̄ auulso alter nō deficit: quia quo ampli⁹ exercētur eo magis succrescūt & pficiūt sciētie et virtutes. Nō tñ eaten⁹ maronis/ aut gentiū insisto vestigiis vt quēq̄ credā ad sciētiā aut virtutē p̄priis arbitrii sui virib⁹ peruenire. Fateor grām in electis operari & velle & pficere: ip̄am veneror tanq̄ viā: imo reuera viā que sola ducit ad vitā: & quēq̄ boni voti cōpotē facit. Lactea hec est/ innocētie manifesta candore & alimentorū sedulitate nutricis explet officiū: & sola preparat ad perfectū: nā sine ea proficit nullus. Clamat hec in voce tube p̄uaricatorib⁹: vt redeāt ad cor: eisq̄ ad arborē sciētie/ amoto gladio versatili & flāmeo/ ducatū in patriā p̄mittit & ingressum. Plus dicā. ipsam arborē sciētie/ & lignum vite. in quo sunt oēs sapie & sciētie thesauri absconditi: et in quo habitat plenitudo diuinitatis corporaliter extraxit/ in scissa tñ substātia: et produxit in terrā peregrinationis nr̄e/ & plātavit in medio ecclesie vt ab eo illustret p̄ scientiā: roboret per virtutē/ & exultet in m̄ia vberi: & gaudiū ei⁹ plenū sit: gaudiū a deo & in deo: gaudiū qd nemo tollet ab ipsa. Accedat ergo ad arborē ducēte gratia: q̄ abducēte cōcupiscētia deliquit in arborē: qm̄ salus nostra ab eadē p̄curata est in ligno: quia mors ante processit a ligno Accedat: sed cōtrariis passib⁹: qm̄ cōtrariis expedit curari contraria. Et quia nō fuerat hoīem deiecturus tētator: nisi in mente eius elatio p̄cessisset: a timore cōcipiat vnde humiliet sub potēti manu dei/ qui exaltari desiderat in die visitationis. Abstineat a li-

De his elysijs
s. li. iij. ca. viij.
et. ix.

Virgil. lib. vi.
eneyd. vsq̄ ibi
plane quid.

Esai. xlvj.

Ad collocē. ij.

Polícratíci de Curialiū nugis.

Genes. iij.

ps. cvj.
Sapientie. x. j.

ps. cxj.
Ibidē.
Istō h magna
iusti p̄mia.

Ibidē.
Ibidē.

Proverb. xj.

Proverb. x.

Sapientie. v.

ps. cxvii.

Exclusio hui⁹
libri.

citis q̄ presumpfit illicita: & incendiū cōcupiscētie/ordinata mi-
tiget charitate. Delectetur in his/videat & nūc/ quia lignū pul-
chrū est visu:& ad vescendū suauē: & fructū vere beatitudinis:
& semp letū tranquille vite statū dabit in tēpore suo. Porro iocun-
dus timor qui in dilectiōis reuerētiā cadit:nō nouit ociari:aut
prescriptam sibi p̄uaricari legē:sed timoris foras mittit aculeos
& ex amore facit bona sponte sua/adherens iustitie & q̄si virib⁹
obediētie/cū gr̄a quodāmodo nitē violēter acquirere vitā: qui
per inobediētiā ex leuitate arbitrii cucurrit ī mortē. Timor in
nocentiā parit/iustitiā bñfaciendi/mandatorū obediētia p̄mo-
uet rectoq; calle ad verā beatitudinē iustus pducit. Nā & is est
quē deduxit dñs p̄ vias rectas:/dās ei scientiā sanctorū:honestā
uit eū in laborib⁹ & in oībus cōplēs ei beatitudinē p̄ qua fidelit̄
& vtiliter laborat. ¶ Possē dicere q̄a huc tēdūt tota lex & p̄-
phete oēsq; scripture canonice/quia tēdūt ad filiū. Neq; enī istā
ambiguū est:cū & infideliiū dogmata nihil vtilitatē habeāt:nisi
aliqd cōferant beatitudini. Sed his omissis aut poti⁹ p̄missis di-
co hec sola sūt/q̄ sola possūt facere & seruare beatū: cū ab alto iu-
stitie ramo pueniat ne cui noceat, ab altero: vt sibi q̄sq; & aliis p̄-
sit. Vis tibi p̄stare q̄ dico? Vis ne beat⁹ esse? Porro bt̄s vir qui
timet dñm. Potētiā ne desideras? Nō mō ip̄e: s; potens in terra
erit & semē ei⁹. An fauorē sectarū/ & laudes hoīz? Gnatio recto-
rum bñdiceat. An ad celebritatē dilataris/ & ad opulētiā sinū ex-
pandis? Glia & diuitie in domo ei⁹. An p̄petuitatē queris opi-
bus? In mēoria eterna erit iust⁹. Vis ne secur⁹ esse? Ab auditio-
ne mala nō timebit: sed oēs despiciet inimicos. Gr̄am ne ligue
affectas? Labia iustorū distillant gr̄am. Itē memoria iusti cum
laudibus: nomē impiorū putrescet. Vis tibi futura īnotescere?
Expectatio iustorū letitia. Vis iocūditatē tibi progari ī semp-
ternū? Et iusti imp̄petuū viuēt/ & in pace sūt/licet mori īspien-
tibus videant. ¶ Ecce habes viā verissimā & fidelissimā ad se-
quendū statū quē desiderat epicur⁹/ & si eā tenuerit: bt̄s es & bñ
tibi erit. Hec ad bñ beateq; viuēdū pōt sola sufficere/ adeo quidē
vt extra posita vniuersa/ aut nihil aut minimū p̄fectionis adii-
ciant. ¶ Nec inhihero quin vestibus niteas deauratis: circunda-
tus varietate: qn epuleris quotidie splendide: qn p̄mos honores
habeas. & vt paucis multa p̄plectar: qn tēpori/ sed & pueris mo-
ribus rectus tñ vt es ip̄e/ in oībus morē geras/ & suis lenociniis
irridētē irridias mūdū. Maior enī es q̄ vt debeas/ aut possis: li-
cet iam cepit sic multos capere tēdiculis eius. Rex illustris ā glo-

rum Henricus secundus maximus regum britannie: si in initiis gestorum fuerit exitus color circa garonam: & ut dicitur te auctore: te duce fulminat: & tolosam felici cingens obsidione: non modo puinciales usque ad rodanum: & alpes territat: sed munitionibus dirutis populis quia subactis/ quasi vniuersis presens imineat: timore principes hispanos concussit & gallos. In tantis rerum tumultibus quos custodi innocetiam et vide/ & dicta/ & predica equitatem: nec amore/ nec odio: timore/ vel spe declines a via recta. Iusti enim hereditabunt terram/ & ut auctoritate constat altissimi. Semen impiorum peribit. Si hec que tibi tanta sincera deuotione curavi scribere in tanto tumultu legere non vacat: aut quia insipida sunt sensibus: verbis inculta non placent: vel ipsa deuotio non displiceat/ que honori tuo studuit inferuire. Si probaueris intentionem: patrocineris operi. Sin autem ut volueris condemnes. Quid enim ad alios ut feruum inducent alienum? Liber enim hic ut quilibet suo tibi domino stat aut cadit. Multitudinis imperite non formido iudicia: meis tamen rogo parcant opusculis: & si curiales sint quidem: quia libris eorum nunquam derogavi in aliquo. Si preces meas audire noluerint: improbitatis iudicio tenebuntur obnoxii. Quia (ut ait marcialis) improbe facit qui in alieno libro ingeniosus est. Que autem de curialibus nugis dicta sunt: in nullo eorum: sed forte in me aut meis milibus deprehendi: & plane nimis arcta lege restringor si me ipsum/ & amicos emendare & castigare non licet. Profecto quod ad hec ruga bit nares: fronte phet: aut faciem rubore vestiet: aut pallore pfudet: cuius labia phetur: aut saliet: toxicabit lingua: genua tremet/ manus pteruiet: seipsum nugis nostris puincet obnoxium. In quibus fuit propositi semper a nugis ad bona transire seria: et ad id quod decet aut prodest instituere vitam. Qui autem iustum reprehensionem locum viderit ea ex charitate licet utatur et de emendatione mea acgrat sibi & possideat premiuvite. Scio enim quia in multiloquio peccatum non deest: sed inuito & in charitate dei exhortor lectorem: quo mei memor in orationibus suis impetret ut filius dei viuat/ & virginis intemerate/ deus homo/ manifestet seipsum/ & palam faciat viam qua nobis incedendum est in bono placito suo/ et dirigat in eo gressus nostros. Amen.

De henrico secundo rege anglorum.

ps. xxxvj.

Ibidem.

Roma. xiiij.

Marcialis.

Non signa consensu sibi cum aliis quid dicitur/ aut legitur de illo vitio vel defectu

Prover. x. s. ca. prox.

¶ Finit opus preclarum Policratici De nugis curialium/ & vestigiis philosophorum: cuius Ioannes Salesberensis actor fuit. In Sole aureo vici sancti Iacobi. Impressum Parrhisi opera et expensis magistri Bertholdi Rembolt/ & Ioannis parui. Anno domini. M. D. XIII. Die vero. xxv. May.

